

Dziedziniec Pałacu Branickich.

Współrzędne: Szerokość - 53.131395, Długość - 23.166711

Część północno - wschodnią założenia pałacowo - ogrodowego Branickich w Białymstoku stanowią dziedzińce: wstępny, honorowy, dziedziniec przy Arsenale oraz teren dawnych ogrodów oranżeryjnych. Dziedzińce i ogrody oranżeryjne były kształtowane przez hetmana Branickiego równoległe z rozbudową całego założenia rezydencjonalnego.

Dziedziniec honorowy ograniczały: korpus główny pałacu oraz dwie oficyny pałacowe - oficyna gościnna ze stajnią po północnej stronie dziedzińca oraz oficyna kuchenna z wozownią po stronie wschodniej . Dziedziniec wstępny oddzielony był od honorowego niskim murkiem i w całości otoczony ogrodzeniem wykonanym z drewnianych pręseł, mocowanych pomiędzy murowanymi, tynkowanymi słupami. Na jego terenie znalazły się dwa obszerne trawniki z fontannami we wgłębniach.

Znaczne nasilenie prac na dziedzińcach pałacowych miało miejsce w 1738 r. Urządzano wówczas dziedziniec wstępny i wzniesiono bramę wjazdową na dziedziniec honorowy według projektu Jana Henryka Klemma. W drugiej połowie lat 50. ponownie objęto pracami dziedzińce. W 1758 r. przeniesiono reprezentacyjną bramę wjazdową w miejsce jej obecnej lokalizacji, a zamiast niej - pomiędzy dziedzińcem wstępnym i honorowym ustawiono dwie monumentalne rzeźby dłuta Jana Chryzostoma Redlera przedstawiające Herkulesa walczącego ze smokiem i Herkulesa walczącego z hydrą. W czasach hetmana Branickiego dziedziniec honorowy był wybrukowany, co odnotowano w inwentarzu spisany po śmierci hetmana:

Dziedziniec ten [wstępny] opiera się o oficyny pałacowe i o dziedziniec przed pałacem brukowany, którego wjazd przyozdobiony jest znacznej wielkości z kamienia robionymi dwoma Herkulesami.

Nie wiadomo, jaką nawierzchnię miał wówczas dziedziniec wstępny. Dziewiętnastowieczne fotografie dziedzińców pałacowych pokazują, że były one wówczas częściowo pokryte brukiem ułożonym w charakterystyczne pasy. Trudno jednak stwierdzić, czy jest to jeszcze bruk osiemnastowieczny, czy nowszy, ułożony w XIX wieku.

Tekst zaczerpnięty ze strony [Ogród Branickich](#).

Dziedziniec Pałacu Branickich.

Obecnie po wielu latach zaniedbany dziedziniec odzyskał dawny wygląd, który można było odtworzyć na podstawie wykopalisk i zachowanych dokumentów. Wygląd tej części założenia pałacowo- parkowego zmienił się w ostatnich latach nie do poznania. Zawdzięczać to można w głównej mierze fontanom na dziedzińcu, których wcześniej tam nie było. Prawdę mówiąc sam hetman Branicki nie mógł się cieszyć tym widokiem, gdyż chociaż trzykrotnie próbowano je wówczas założyć, to niestety technologia tamtych czasów nie pozwoliła na ich uruchomienie. Umieszczenie i wygląd fontann odwzorowano na podstawie rycin i wykopalisk archeologicznych.

Boczne baszty, pawilony czy też jak utarło się nazywać studnie, również są odnowione i przygotowane dla zwiedzających. Obecnie można zajrzeć tam przy okazji większych uroczystości (jak np. Noc Muzeów, czy "Lecie z Zabytkami") ale niebawem mają częściej udostępniane mieszkańcom i turystom. Docelowo w basztach ma powstać Centrum Multimedialne z prawdziwego zdarzenia na otwarcie, którego trzeba będzie jeszcze poczekać.